

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ

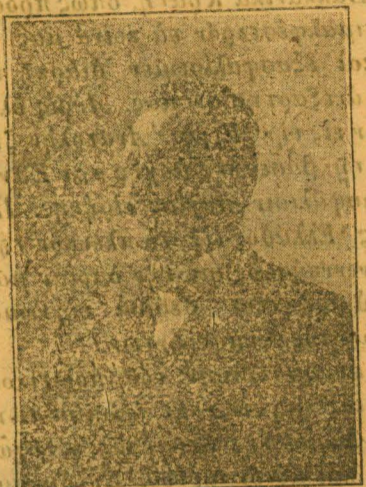
ΕΤΟΣ Β'

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ ΤΗ 30 ΜΑΪΟΥ 1915

ΑΡΙΘ 94

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ Κ. ΖΑΒΙΤΖΙΑΝΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΔΙΑΔΗΛΩΣΙΝ ΤΗΣ 29 ΜΑΪΟΥ 1915

ΚΥΡΙΟΙ

Εμφανίζομεθα ἐκ νέου ἐνώπιον τῶν ἔλλογῶν μας μετὰ τὸ μέτωπον ὑψηλὰ καὶ ὑπερήφανοι διότι ἐπιτελέσαμεν μετὰ θρησκευτικῆς ἐδλαβείας τὸ καθήκον ἡμῶν, καὶ διότι ἐξεπληρώσαμεν τὴν ἐντολὴν ἡμῶν ὡς ἀπήρησαν τὰ τε εἰθικά καὶ τὰ κοινωτικά συμφέροντα.

Ὀυδέποτε ἀπὸ τῆς ἀποκατάστασως τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους πολιτικὸν κόμμα πρὸ τύχης νὰ ἐπιδειξῆ τόσους πολλοὺς τοὺς καρποὺς τῆς ἐργασίας αὐτοῦ, ὅσους δύναται καθύπερθε νὰ ἐπιτελέσῃ τούτους τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων.

Βεβαίως ἀπέριτος μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ ἀποστολή του καὶ τὰ μάλιστα ἐκτεταμένη ἢ ἐντολή αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνταπόκρισις πρὸς τὰς εἰθικάς προσπαθείας δυνάμεθα νὰ καθυψώσωμεν ὅτι ὑπῆρξε πλήρης.

Δὲν δύναται τις νὰ ληρομησῇ ὅτι πρὶν ἢ ἐμφανισθῆ τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, τὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης διευθύνοντα τὸν τόπον πολιτικὰ κόμματα, σιτηριζόμενα εἰς προσωπικοὺς δεσμοὺς καὶ ἀτομικὰς παροχάς, θεωρήσαντα δὲ ὡς μοναδικὴν αὐτῶν ἀποστολὴν τὸν πλουτισμὸν τῶν ὀλίγων εἰς βάρος τῶν πολλῶν, παρέλκον διαρκῶς τὸ Κράτος καὶ ἐπιηγον τὰ λαϊκὰ συμφέροντα. Ἐπὶ πλέον τὸ Κράτος ἐξησθενημένον καὶ ἐσθενημένον ἀπομακρυνόμενον ἀπολύτως ἐξωτερικὴν πολιτικὴν ἦτο ἐκτεθειμένοι διαρκῶς ἀπέναντι τῶν ἐχθρῶν του, οἵτινες συστηματικῶς κατεπάτου τὰ δικαιά του.

Κατὰ τῆς τῆς καταστάσεως οὗσως ἐξηγήθη ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, ὁ λαὸς δηλαδή ὁ πόνων, ὁ λαὸς ὁ ἐργαζόμενος, μὴ δὲ φωνῆ ἀπήρησεν ἀλλαγὴν συστημάτων, ἀλλαγὴν μεθόδων καὶ μετὰ τῆς ἐντολῆς περιέβαλε διὰ πλήρους ἐμπιστοσύνης τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων, τὸ ὁποῖον ὀδηγούμενον ἀπὸ τὴν σιδηρὰν θέλησιν, τὴν ὀρεξὶν τὴν ἀντίληψιν τὴν βαθύτατην κρίσιν καὶ τὴν φωτισμένην γνώμην τοῦ μεγάλου ἴδρου τοῦ καὶ ἀρχηγοῦ αὐτοῦ, διέθεθεν ἐπιτετραστίαν ὀλοκλήρον τὰ κοινὰ, ἀνταποκρίθην

μετὰ παραπάνω εἰς τὰς προσδοκίας τῆς χώρας.

Διότι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἀνομολογήσωμεν ὅτι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ μόνον τοῦτο συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ παρωδῆ ἢ τὰς νὰ παταχθῆ ὁ προσωπικὸς κομματσοχισμὸς, νὰ ἐξυψωθῆ ἢ πολιτεία καὶ νὰ ἐπιβληθῆ ἀπέναντι τῶν ἀμέτρων ἐγωιστικῶν καὶ τῶν ἀνομιστικῶν τάσεων, αἵτινες πρότερον ἐπρόκάλουν τὴν ἀναρχίαν.

Τίς δύναται ν' ἀρηθῆ ὅτι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ μόνον τοῦτο ἀνεδιογράμωσεν τὰς παρημελημένας δημοσίας ὑπηρεσίας, πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς, αἵτινες οὕτω συνεπληρώθησαν καὶ ἀπέκτησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν.

Τίς δύναται νὰ μὴ ἀνομολογήσῃ ὅτι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ μόνον τοῦτο διὰ καταλλήλων συνταγματικῶν μεταρρυθμίσεων συνεπλήρωσεν τὰς ἐγγυήσεις τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας τῶν πολιτῶν, ἐξησφάλισε δὲ τὴν διοικητικὴν καὶ δικαστικὴν ἀποκέντρωσιν καὶ ἀνεξαρτησίαν καὶ ἐκατόμησεν ἐπὶ τὸ πρακτικώτερον τὴν λειτουργίαν τοῦ Νομοθετικοῦ Σώματος.

Τίς δύναται νὰ μὴ ἀνομολογήσῃ ὅτι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ μόνον τοῦτο ἀπὸ τῆς οὐσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ἐψηφίσε καταστατικὸς νόμους, πρὸς ὄφελος ὄλων τῶν ἐπαγγελματικῶν τάσεων, δι' ὧν ἐπισχύεται ἢ κοινωικὴ, ἀλληλεγγύη καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας.

Τίς δύναται νὰ μὴ ἀναμνησθῆ τῆς οἰκίας τῶν ἐργατικῶν νόμων, δι' ὧν τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων καὶ μόνον τοῦτο ἀπὸ τῆς οὐσίας τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους μειορῶσεν τοὺς ὄρους τῆς ἐργασίας πρὸς ὄφελος τῶν ἐργατῶν, οἱ ὅποιοι πρότερον ἦσαν τελείως ἀπροσάτεντοι.

Τίς δύναται ν' ἀρηθῆ ὅτι ὑπὸ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων καὶ μόνον ὑπὸ τούτου, ἐξαιρετικὴ κατεβλήθη μέριμνα πρὸς συνεταιριστικὴν ὁργάνωσιν τῶν ἐργαζόμενων τάσεων, ἰδίᾳ τῶν γεωργικῶν καὶ ἐτέθησαν τὰ θεμέλια τῆς ἰκανοποιήσεως τῆς ἀγροτικῆς πίστεως, ἥτις ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν πρὸς βελτίωσιν τῆς γεωργίας.

Τίς δύναται νὰ μὴ ἐκτιμῆσῃ τὸ γεγονός ὅτι ἐπιτυχῆς σιδηροδρομικὴ καὶ τραπεζικὴ πολιτικὴ τοῦ κόμματος τῶν φιλελευθέρων καὶ μόνου τούτου, ἔθεσε τὰς βάσεις τῆς ὑπαγωγῆς τῶν μεγάλων συγκοινωνιακῶν καὶ τραπεζικῶν ἐπιχειρήσεων ὑπὸ τὸν ἐλεγχον καὶ τὴν ἐπὶ ἡμέρην τῆς Πολιτείας πρὸς σκοπιμώτερον ἐξυπηρετήσιν τῶν γενικῶν κοινωικῶν καὶ οἰκονομικῶν συμφερόντων.

Τίς δύναται ν' ἀρηθῆ ὅτι ἡ ὁργάνωσις τῶν Δήμων καὶ τῶν Κοινοτήτων, ἢ γενικῶς μὲν ὑπὸ τοῦ κόμματος τῶν Φιλελευθέρων καὶ μόνου ὑπὸ τούτου ἐδημιούργησε νέαν ἐ

σφαλὴ βάσιν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, δι' ἧς καὶ μόνης θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ θεραπεία τῶν τοπικῶν ἀταξιών καὶ συμπληροῦνται οὐσιαστικῶς αἱ πολιτικαὶ ἐλευθερίαι τοῦ Λαοῦ.

Τίς δύναται νὰ μὴ ἀνομολογήσῃ ὅτι τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἀναδιογράμωσεν κατὰ τὸν τελειώτερον τρόπον τὰς ἀστυκὰς καὶ στρατιωτικὰς δυνάμεις τῆς χώρας, θέσαν δ' ἐπὶ κεφαλῆς τῶν στρατιωτικῶν δυνάμεων ἡμῶν τὸν Στρατηλάτην ἡμῶν Βασίλεα συνετέλεσεν ὥστε νὰ ἐκπληρωθῆ τὸ μέγιστον μέρος τῶν Ὁρίων τῆς ἡμετέρας Φιλίας.

Τίς δύναται ἐνθουσιάζομενος τὴν πρὸ τοῦ Βενιζέλου ἐποχὴν καθ' ἣν φόροι ἐπὶ φόρων διαρκῶς ἐπετίθεντο ἵνα καλέπτονται τοῦ προϋπολογισμοῦ τὰ ἐλλείμματα ἅτινα ἐδημιούργει ἀσύστατος διασπάθρησις τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν μισθῶν τῶν ἀγομισθῶν, νὰ μὴ θαυμάσῃ ὅτι δύο νικηφόροι καὶ μεγάλοι πόλεμοι συνετελέσθησαν, ἄπειρος ἐσωτερικὴ ἀνακαινιστικὴ ἐργασία ἔλαβε χώραν καὶ οὐ μόνον οὐδεὶς, ἀπολύτως οὐδεὶς, φόρος ἐπιβλήθη, ἀλλὰ διὰ σκοπιμώτερας διαρρυθμίσεως τοῦ Τελωνιακοῦ δασμολογίου ἠλαττώθησαν συγχρότως οἱ φόροι πλείστον εἰδῶν τῆς πρώτης ἀνάγκης καὶ ἀνεκουφίσθησαν οὕτω αἱ μικραὶ τάξεις.

Τοιαύτη πολιτικὴ Κύριοι μετὰ εὐκρινείας καὶ καλῆς πίστεως ἀπέριτος ἐφαρμοσθεῖσα συνετέλεσεν ἀσφαλῶς εἰς τὸ νὰ μεταπλασθῆ καὶ ἰσχυροποιηθῆ τὸ Κράτος.

Ἀλλὰ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ Βενιζέλου ἔχον πλέον ἀπειρον πεποίθησιν καὶ ἐμπιστοσύνην εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεις, καὶ μὴ δυνάμενον νὰ παραδεχθῆ τὴν ὕβριν καὶ τὴν κατάραν ἢ ὁποῖα ὑπὸ τὴν μορφήν πολιτικῶν προγραμμάτων ἀπηνθύνετο κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους ὅτι δηλαδή τούτο ἐν δεδομένη ἀνάγκῃ ἐξήκοιτα καὶ μόνον ἐξήκοιτα χιλιάδας στρατοῦ ἠδύνατο νὰ παρατάξῃ, τὸ ἡμῖς δηλαδή τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἰχμαλώτων τοὺς ὁποίους ὁ ἐκ διακοσίων πενήκοντα χιλιάδων Ἑλληνικὸς Στρατὸς τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Βενιζέλου συνέλαβεν, ἔχον λέγω ἀπειρον πεποίθησιν εἰς τὰς ἰδίας αὐτοῦ δυνάμεις, δὲν διηρθύνετο ἐσωτερικῶς μόνον ἐπιτυχῶς, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐδοτόχου διαχειρίσεως τῆς ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς, διὰ μεγαλοφυοῦς καὶ ἐπιτυχῶς διπλωματικῆς ἐνεργείας ἐξέδρε μεταξὺ τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν συμμάχους καὶ φίλους τῶν ὁποίων τελείως προηγουμένως ἐσθερεῖτο, καὶ διὰ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν κατόρθωσεν ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Στρατηλάτου Βασιλέως μας νὰ κινήσῃ εἰς τὸν ἐνδοξότατον πόλεμον, νὰ διπλασιάσῃ οὕτω εἰς ἑκάστην καὶ ἀπῆρυσεν τὸν πλοῦτον αὐτῆς καὶ νὰ ἐκατόνταπλασιάσῃ τὸ εἰδικὸν αὐτῆς ἰσχύον, τὴν ἰδίαν αὐτο-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΛΕΩΦΟΡΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΑΛΣΥ.ΥΙ 65.0114

πεποιθήσει και τον σεβασμόν των ξένων προς αυτήν, εκπληροῦν οὕτω τὸ μέγιστον μέρος τῶν ἐνείρων τῆς Φυλῆς.

Ἄλλ' ὑποστηρίζαντες ἡμεῖς τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων ἐν τῇ γενικῇ αὐτοῦ πολιτικῇ, δὲν παρείδομεν οὐτε ἡδιαφορήσαμεν διὰ τὰ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ Νομοῦ τῆς Κερκύρας. Ἀνάμεθα δὲ μετὰ θάρρους νὰ καυχώμεθα ὅτι οὐ μόνον συνετελέσαμεν ὥστε νὰ μὴ παροραθῶσι τὰ ἰδιαίτερα τοῦ Νομοῦ δικαίωματα καὶ νὰ ἐκτιμηθῶσι αἱ εἰδικὰ αὐτῶν συνθήκαι, κατὰ τὴν λήψιν τῶν γενικωτέρων μέτρων, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἐπετελέσαμεν, ἐφ' ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα, ὑπὲρ τοῦ τόπου μας, παλαίσαντες κατὰ μυριάων ἀντιδράσεων καὶ ὑπὸ τὰς μᾶλλον ἀνωμίλους Ἐθνικὰς περιστάσεις ἀπορροφούσας πᾶσαν σκέψιν τόσα, ὅσα ἄπαντες ὁμοῦ αἱ λοιποὶ πολιτευόμενοι, ἀπὸ τῆς Ἐνώσεως καὶ ἐντεῦθεν, παντοδύναμοι τὰ πάντα διαχειρισθέντες δὲν ἔχουν βεβαίως νὰ ἐπίδειξουν.

Ἡμεῖς ἀφ' ἧς ἀπεφασίσσαμεν νὰ ζητήσωμεν τὴν ἐμπροσώπιον τοῦ Νομοῦ τῆς Κερκύρας, ἐμελετήσαμεν συγχρόνως τὰς ἰδιαίτερας τοῦ Νομοῦ τούτου περιστάσεις. Ἐξέτιμήσαμεν ὅτι μόνη πλουτοπαραγωγὸς δύναμις τοῦ Νομοῦ τούτου ἔπληρξεν ἡ γεωργία ἐπομένως ταύτην ἔδει ἀπὸ πάσης θυσίας νὰ προστατεύσωμεν. Ἐπίσης εἶχομεν ὡς δεδομένον ὅτι τὰ δύο κύρια προϊόντα τοῦ Νομοῦ μας εἶναι διὰ μὲν τὴν Κέρκυραν καὶ τοῦς Παξοῦς τὸ ἔλαιον, διὰ δὲ τὴν Δευκάδα ὁ αἴνος. Ἐδει λοιπὸν καὶ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐμπορίας τῶν εἰδῶν τούτων ν' ἀπαβλέψωμεν.

Διὰ νὰ ἐπιτευχθῶν ὅμως ταῦτα ἔδει πρὸ παντὸς νὰ ἐνισχυθῇ ἡ καλλιέργεια καὶ ν' ἀναπτυχθῇ ἡ κτηματικὴ πίστις, διότι ἐφ' ὅσον τὰ ἀγροτικὰ κτήματα ἐδτεροδίτο οἰασθήποτε ἀπαλλακτικῆς ἀξίας εἶναι φανερόν ὅτι οἰαδήποτε ἐξοικονομήσεις τῶν γεωργικῶν περιστάσεων δὲν ὄν ἦτο κατορθωτὴ.

Ἄλλ' ἐμπόδια εἰς τὴν λήψιν μέτρων ἐξασφαλιζόντων τὴν τε καλλιέργειαν καὶ τὴν κτηματικὴν πίστιν ἀπετέλουν, διὰ μὲν τὴν Κέρκυραν, βάρβαρος καὶ μεσαιωνικὴ νομοθεσία, ἐπισωρευσάσα πληθῶν βαρῶν ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων, ἐκμηδενίσασα πᾶσαν ἀξίαν αὐτῶν, διὰ δὲ τὴν Δευκάδα, κρίσις οἰκονομικῆ ἀπίστευτος ὀφειλομένη εἰς τὴν πρωτοφανῆ κρίσιν τῆς οἰνοπαραγωγῆς καὶ ἐξαντλήσασα τοῦς τε γεωργοῦς, καὶ τοῦς ἀγροτικοῦς κτηματίας.

Ἐδει λοιπὸν πρὸ πάσης ἐνεργείας διὰ μὲν τὴν Κέρκυραν νὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων ἀπὸ τῶν διηρηκῶν βαρῶν καὶ τοῦτο ἐπετύχομεν διὰ τῆς ἐπισημοῦς τοῦ ἀγροτικοῦ νόμου, δι' οὗ ἀπληθευθῆσαν τῶν βαρῶν τὰ ἀγροτικὰ κτήματα, διὰ δὲ τὴν Δευκάδα νὰ ληφθῶν μέτρα πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς οἰνοπαραγωγῆς καὶ τοῦτο ἐπεδίωξαμεν καὶ ἐπετύχομεν διὰ τῆς σπουτάσεως Ταμείου Αὐτῆς τῆς Οἰνοπαραγωγῆς.

Καὶ ἐνὼ βεβαίως μέγα ὑπῆρξε τὸ ἔργον ἡμῶν, διὰ τε τὴν ἔκτασιν καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτοῦ, μόλα ταῦτα τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ εἰμὴ τὴν βᾶσιν τοῦ ἡμετέρου προγράμματος, ὅπερ θέλει συμπληρωθῆ διὰ τῆς συστάσεως Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐν τῷ Νομῷ τῆς Κερκύρας καὶ διὰ τῆς συστάσεως Ἐλαιοκομικοῦ Σταθμοῦ. Περὶ ἰσφοτέρων δὲ τούτων ἔχομεν προβῆ εἰς εἰδικὰς μελέτας καὶ τὰ πρῶτα τούτων νομοσχέδια ὑποβλήθητα ἤδη εἰς τὴν Βουλῆν, ἐματαιώθησαν λογφ αἱ ἀποτίμο Κυβερνητικῆς κρίσεως.

Ὅτιω διὰ τῆς γενόμενης καὶ γενησομένης ἐργασίας ἡμῶν, τῆς συμπληρώσεως δηλοῦ ὅτι τοῦ πολιτικοῦ προγράμματος, πᾶσα ὑπάρχει βεβαίως ὅτι αἱ οἰκονομικαὶ συνθήκαι τοῦ νομοῦ τῆς Κερκύρας οὐσιωδῶς θὰ μεταβληθῶν. Ἡ ἀγροτικὴ ἰδιαίτησία θ' ἀποκτήσῃ τὴν ἀξίαν αὐτῆς. Ἡ παραγωγή θ' αὐξήσῃ σημαντικῶς, γενικῇ δὲ ἐκ

τῶν γεγονότων τούτων θὰ προκύψῃ ἡ ὀφέλεια ὄχι δηλαδὴ μόνον εἰς τὰς ἀγροτικὰς τάξεις, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀστυκάς, διότι εἰς μέρη γεωργικὰ, ὡς τὰ ἡμέτερα καὶ ἡ ἐδημερία τῶν πόλεων ἐκ τῆς ἐδημερίας τῆς ἐξοχῆς ἐξαρτᾶται.

Ἄλλὰ ἡ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ Νομοῦ τῆς Κερκύρας μέριμνά μας ὑπῆρξε διαρκῆς, δὲν παρελείψαμεν δὲ οὐδέποτε ἀπὸ τοῦ νὰ τονίζωμεν τὰ ἱστορικὰ τῆς Κερκύρας δικαίωματα, ὡς καὶ τὰς ἰδιαίτερας περιστάσεις, δι' ὧν πολλαχῶς αὐτὴ θὰ ἠδύνατο ν' ἀποβῆ ὀφέλιμος, ὀφελουμένη συνάμα καὶ αὐτὴ ἡ ἰδία.

Ταῦτα πάντα ἐκτιμήσασα ἡ Κυβέρνησις τὴν ὁποῖαν ὑποστηρίζαμεν ὄχι μόνον δὲν ἀπεμάκρυνε τὸ Σύνταγμα τῆς Κερκύρας ὡς μᾶς κατηγοροῦν κατὰ τὰς παρανομὰς τῶν τελευταίων ἐκλογῶν ἀλλὰ καὶ τὴν Κέρκυραν ἔταξεν ὡς ἔδραν Μεραρχίας ὀλοκλήρου, καὶ ἔδραν μοίρας Πυροβολικοῦ, ἐν ταυτῷ δὲ ἰδρυσεν τὴν προπαρασκευαστικὴν Σχολὴν τῶν Ἐδελπίδων, ἐν ᾗ συγχρόνως ὀρίζει τὴν Δευκάδα ὡς ἔδραν Συντάγματος.

Ἄλλὰ δὲν ὑπῆρξαν ταῦτα καὶ μόνον τὰ ἀποτελέσματα τῆς πολιτικῆς μας, διότι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἐν ᾗ εἰς βάρος τῆς ἱστορίας τοῦ Ἐσπερίου μας ὑπῆρξε τὸ γεγονός ὅτι αὐτὸς ὁστος ὁ ἐκ Κερκύρας ἀντιπρόσωπος κ. Γεώργιος Θεοτόκης ἐξήγησε, κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 8ης Σεπτεμβρίου 1904, Πρωθυπουργὸς τότε ὢν, τὴν κατάργησιν αὐτοῦ, ὑποστηρίζας τὴν ἀχρηστοτήτά του, ἡμεῖς οὐ μόνον ἐξασφαλίσαμεν τὴν διατήρησιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπετύχομεν ὅπως ἄπαντα τὰ Πρωτοδικεῖα τῆς Ἠλείου ὑπαχθῶσιν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ. Ὅταν δὲ δι' ἰδιαίτερον Νόμου ἡ Κυβέρνησις ἀνελάμβανεν τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἐκπαιδεύσεως τῆς Γυναικός, ἡμεῖς ἐπετύχομεν ὅπως ἐν τῶν διδασκαλείων θηλέων ἰδρυσθῇ ἐν Κερκύρα.

Ἄλλὰ δὲν περιορίζεται ἔως ἐδῶ ἡ δράσις ἡμῶν, τριτοῦς καὶ μόνον ἀντιπροσωπείας, διότι ὅταν σεισμοὶ ἀληθῶς καταστρεπτικοὶ ἐπέσησαν εἰς τὴν Δευκάδα, μέτρα μοναδικὰ καὶ πρωτοφανῆ εἰς τοιαύτας περιστάσεις ἐλαμβάνοντο τῇ πρωτοβουλίᾳ ἡμῶν ὑπὸ τῆς πατρικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βενιζέλου. Ὅταν δὲ κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν περὶ πρωτοφανῆς ἐμάστιξε τοῦς ἀγροτικοῦς πληθυσμοῦς τῆς Κερκύρας ἡμεῖς εἰμεθα ἐκεῖνοι οἵτινες ἀπεστείλαμεν πρὸς διανομὴν ἀραβόσιτον ἑκατὸ χιλιάδων (100 000) δραχμῶν.

Τοιαύτη κατὰ τὰ κριώτερα αὐτῆς σημεῖα ὑπῆρξεν ἡ τοπικὴ δράσις ἡμῶν.

Ὅλας ὅμως τοῦ Νομοῦ τῆς Κερκύρας δύναται νὰ κρίνῃ ἐπ' αὐτῆς, ἔχον ὑπ' ὄψει τὴν κατὰ χιλιάδας ἤδη κυκλοφορήσαντα λογοδοσίαν ἡμῶν, ἐξ ἧς ὀφείλει πληροσφορηθῆ καὶ περὶ σειρᾶς ὀλοκλήρου ἄλλων μέτρων γενικωτέρας σημασίας, οὐ μόνον ἀλλὰ περὶ τοῦ ποῦν θὰ εἶναι τὸ πρόγραμμα τοῦ μέλλοντος, τὸ ὁποῖον μελετηθῆν πλήρως καὶ ἐν τῷ συνόλω αὐτοῦ ἀπεκρυσταλλώθῃ εἰς σειρὰν Νομοσχεδίων, ὑποβληθέντων ἤδη εἰς τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς.

Ὅτιω ὁ λαὸς τοῦ Νομοῦ τῆς Κερκύρας θὰ δυναθῇ νὰ κρίνῃ ἔχον βεβαίως ὑπ' ὄψει ὄχι πρόσωπα, ἀλλὰ συστήματα καὶ ἀρχάς.

Ὡς πολιτικὸν κόμμα διίστάμεθα ριζικῶς πρὸς ὅλα τὰ ἄλλα κόμματα, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν προσωπικὰς ἐνώσεις καὶ δὲν τὰ χαρακτηρισίζει καμμία ἰδέα.

Εἰμεθα κόμμα κατ' ἐξοχὴν μεταρρυθμιστικὸν καὶ Λαϊκόν.

Θέλομεν νὰ χρησιμοποιηθῇ τὸ κράτος πρὸς οἰκονομικὴν, ἐθνικὴν καὶ πνευματικὴν ἐξύψωσιν τῶν Λαϊκῶν τάξεων, διότι ποτα ἀποτελεῖ τὴν Πρῶδοσιν.

Ἀναγκαῖον συμπίκνωμα τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας τοῦ λαοῦ θεωροῦμεν τὴν οἰκονομικὴν αὐτοῦ ἐλευθερίαν, τὴν ὁποῖαν ὀ

φείλομεν νὰ ἐπιδιώκωμεν διὰ συνεχῶν μεταρρυθμίσεων, ἀποβλέποντες ὡς πρὸς ἰδανικόν, εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ κοινωνικὴν κατάστασιν, εἰς τὴν ὁποῖαν νὰ κυριαρχῇ τὸ γενικὸν συμφέρον, νὰ μὴ λαμβάνῃ χώραν καμμία ἐκμετάλλεσις καὶ ὅπου θὰ εἶναι ἴσαι αἱ συνθήκαι τῆς ἀναπτύξεως τῆς προσωπικότητος ἐκάστου ἀτόμου.

Αὐταὶ εἶναι αἱ ἀρχαί, αἵτινες διαπνέουν τὴν ἐργατικὴν καὶ τὴν ἀγροτικὴν πολιτικὴν μας, αὐταὶ τὴν κοινωνικὴν ὀργάνωσιν, τὰς φορολογικὰς καὶ ἐκπαιδευτικὰς μεταρρυθμίσεις μας, καὶ ἐν γενεῖ ὀλοκλήρον τὴν ἐσωτερικὴν, ἀνάπλασιν τὴν ὁποῖαν προτιθέμεθα νὰ συνεχίσωμεν καὶ νὰ συμπληρώσωμεν.

Αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τῆς ἐξωτερικῆς μας πολιτικῆς οὐσαὶ σαφῶς διαγεγραμμέναι εἰσὶν αὐταί:

Τήρησις τῶν συμμαχικῶν μας ὑποχρεώσεων. Ἐπίδειξις φιλικῆς προσεγγίσεως πρὸς ὅλα τὰ Βαλκανικὰ Κράτη, ὅπως προστατεύσωμεν τιμαλφέστερον τὰ κοινὰ μας συμφέροντα καὶ ἐξασφαλίσωμεν διαρκῆ εἰρήνην καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν μας. Ἀύσις ὄλων τῶν ἐκκρεμῶν εἰς τὴν Ἐγγυὸς Ἀνατολὴν ζήτημάτων, ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς ἀρχῆς τῶν Ἐθνοτήτων πρὸς ἐξασφάλισιν παρίας εἰρήνης. Προσέγγισις τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ πλευρὸν τῆς Τριπλῆς Συνεννοήσεως, μετὰ τὴν ὁποῖαν μᾶς συνδέουν ἀδιάρηκτοι δεσμοὶ ἐγγνωμοσύνης καὶ κοινότητος συμφερόντων.

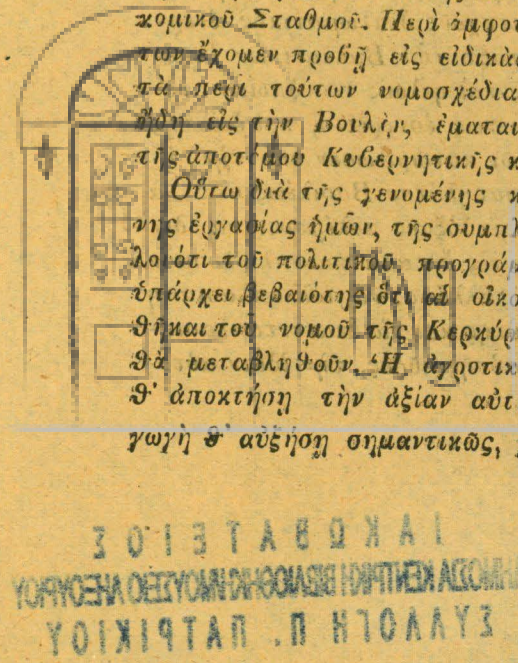
Πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ πολιτικοῦ ἡμῶν συστήματος ἐμφανίζεται ἐνώπιον τῶν ἐκλογῶν τοῦ Νομοῦ τῆς Κερκύρας, εὐτυχῶς τοῦλάχιστον καὶ μόνον αὐτοῦ, Συνδυασμὸς ἐκπροσωπῶν, ἐν τῇ ἀπαισιωτέρας αὐτοῦ μορφῇ, τὸ ἀπαισίας μείας Παρελθόν. Τὸ σύστημα δηλαδὴ ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον διευθύναν τὰ κοινὰ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, ἐπισωρευσάν δὲ φόρους ἐπὶ φόρων, διὰ νὰ πλουτίζων διαρκῶς ὀρισμένα ἄτομα, παρέλυσεν τὴν Δικαιοσύνην, κατέστρεψε τὰ Οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους, ἐπεσώρευσε παντοῦ φρεῖπια καὶ μόνον φρεῖπια, προκαλέσαν τέλος τὴν Ἐπανάστασιν.

Εἶναι τὸ σύστημα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐτάφη ὀριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὅστις δικαίως εἰς αὐτὸ ἀπέδωπε τὰ ἄπειρα δεινὰ, τὰ ὁποῖα ἐδοκίμασεν ἡ ἡμετέρα Πατρις καὶ ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία, τὸ ὅτιον εἰάφη μέχρι τοῦ σημείου ὥστε ν' ἀριθμῇ κατὰ τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς, ὀκτῶ (8) καὶ μόνον ὑποψηφίους καὶ τούτους πάντας ἐν τῷ Νομῷ τῆς Κερκύρας.

Εἶναι τὸ σύστημα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον, ἐν ᾗ τὸ τελευταῖον Στανάσιμον κτύπημα ἔλαβε διὰ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως, δὲν ἐδίστασε καὶ πρὸς ταύτην νὰ συνθηκολογήσῃ διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ μόνον καὶ μόνον τὰς Κυβερνητικὰς παροχὰς κατὰ τὴν παροῦσαν ἐκλογὴν.

Ὅτι τὸ σύστημα ἐκπροσωποῦντες 8 ὑποψήφιοι, τὸ παρελθόν τῶν ὁποῖων ὑπόσχεται καὶ διὰ τὸ μέλλον, ζητοῦν τὰς ψήφους τῶν ἐκλογῶν τοῦ Νομοῦ μας, διὰ νὰ πρέξουν τί. Ν' ἀντιπροσωπεύσουν τί; ἀφ' οὗ οὐτε νὰ σκεφθῶν διὰ νὰ ὑποσχεθῶν τί εἶναι εἰς θέσιν, οὐτε καὶ ἂν ἤθελον ὑποσχεθῆ τί εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὸ πραγματοποιήσων, διότι βεβαίως οἱ 8 ὑποψήφιοι, καὶ ἂν ἤθελον ἐπιτύχῃ, οὐτε διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ Ἐργασίου θὰ ἔχουν ἐπαρκῆ ἀριθμὸν.

Ἡμεῖς ὀμολογῶ ὅτι ἐδημοσιύσαμεν τὸ πρόγραμμα ἡμῶν μετὰ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἤθελαν προκαλέσῃ καὶ τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἰδικοῦ τῶν προγράμματος, ὄχι βεβαίως διὰ νὰ ἐκθέσωμεν τί εἰς τὸ παρελθὸν ἔκαμαν, διότι οὐδὲν καλὸν ἔχον νὰ ἐπίδειξωμεν, ἀλλὰ τοῦλάχιστον διὰ νὰ εἰπωμεν τί σκέπτονται διὰ τὸ μέλλον. Ἄλλ' ὅσοι χωρὶς νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ εἰπωμεν τί εἰς τὸν τῶν προγράμματος μας, οὐδὲν ἀπολύτως οὐ αὐτοῦς λέγουν ζητοῦντες ἐν λευκῷ τὴν ἀντιπροσωπείαν τῆς Κερκύρας, αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι καὶ γνωστοὶ εἶναι

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝ. ΒΙΒΛ. ΜΟΥΣΕΙΟΝ

και το παρελθόν των όποιων υπόσχεται και δια το μέλλον.

Αν ούτοι ήθελον επιτύχει εν και μόνον ήθελον επιτύχει κατ' ούσιαν δια να συμπληρώσουν την όλην δράσιν αυτών, να στερήσουν δηλαδή τον τόπον πάσης αντιπροσωπείας. Οπωσδήποτε ή κατά το παρελθόν δράσεις των αντιπάλων μας παρέχει εις τον λαόν του Νομού της Κερκύρας, όστις είναι ενήμερος του πολιτικού ήμων προγράμματος, ασφαλής την βάση της εκλογής την όποιαν θα κάμη.

Εκείνοι οι όποιοι ασπάζονται το πολιτικόν ήμων πρόγραμμα, εκείνοι και μόνοι θα ψηφίσουν ήμας.

Εκείνοι τουναντίον όστινες ενθουσιάζονται εκ της μικροπολιτικής και μόνον εκ της μικροπολιτικής, ήτις τά πάντα διέφθειρεν, εκείνοι οι όποιοι θεωρούν υποχρέωσιν του πολιτευομένου ν' αποστέλλη άπειρίαν από μπιλετάκια κατά τας όνομαστικώς εορτάς και των ζωντανών, αλλά και των άπεθαμένων, εκείνοι οι όποιοι θεωρούν ότι έργον άποκλειστικόν του πολιτευομένου είναι ν' αποστέλλη τριακοσίας επιστολάς καθ' εκάστην, περιεχούσας κατ' ελάχιστον όρον τριακόσια ψεύματα, εκείνοι βεβαίως δεν θα ψηφίσουν ήμας. Ημείς βεβαίως, τοιαύτην πολιτικήν ούτε έτηρήσαμεν, ούτε θα τηρήσωμεν και δια τούτο ισχυρώς κατηγορήθημεν από εκείνους όστινες τοιαύτας περιγαμηνάς και μόνον είναι δυνατόν να επιδείξουν.

Κατηγορήθημεν ώσαύτως παρ' αυτών ότι δεν συνεκινούμεθα κατά το διάστημα των δύο πολέμων εκ των δεινοπαθημάτων των στρατιωτών, προς ουδέν δεν εοπεύδομεν να ενεργάμεν, όπως χορηγώνται άδειαι και κρατώμεν αυτούς μακράν του στρατοπέδου.

Κύριοι, όφειλω να διακηρύξω δι' όλης της δυσημίας των πνευμόνων μου ότι ουδέποτε ήδιαφόρησα εις αίτησιν δικαίαν, ήτις τυχόν μοι υπεβλήθη και προς άποτροπήν οιοσδήποτε άδικήμικτος διέθεσα πάντοτε ολοκληρώως τας δυνάμεις μου, όπως τας διέθεσα δια να συντελώ διαρκώς εις την ταχύτεραν άπονομήν των εκ του πολέμου συντάξεων υπέρ των τοιαύτην έπείγουσα ανάγκη συνέτρεχε.

Αλλά να κατατρίβωμαι εις το να διαθέτω τας δυνάμεις μου, όπως δια παρανόμων ενεργειών διατηρώ μακράν του στρατοπέδου όρισμένον αριθμόν στρατιωτών, βεβαίως ούτε το έπραξα, ούτε εσκέφθην να το πράξω, είτε πολιτικοί μου φίλοι ήσαν ούτοι, είτε και μη.

Εγνώριζον όταν εις τοιαύτας αίτήσεις ήρνούμην την συνδρομήν μου ότι έδημιούργουν πολιτικούς έχθρούς. Τοζγο μου ήγο εντελώς αδιάφορον. Επροτίμησα να παραμείνω τίμιος εν τη πολιτική ή και παρέμεινα. Ημουν της γνώμης ότι ή όλοι οι συμπολίται μου έπρεπε να πολεμοσθ ή όλοι έπρεπε να παραμείνουν εις τας εοτίας των. Η συνείδησις ότι δέκα χιλιάδες συμπολιτών μάχονται υπέρ Πατριδος, διακινδυνεύοντες την ζωήν αυτών, δεν μοι επέτρεπε ν' αναμηνύωμαι όπως άντι οιοσδήποτε αυθαίρετου μέσου διατηρήσω 100, 200 ή τριακοσίους μακράν του στρατοπέδου. Ημην της γνώμης ότι και ούτοι έπρεπε να μεταβούν, δια να συντελοούν εις την ελάφρυνσιν των διαρκώς πολεμουμένων, υπαγίνεται κατορθωτή ή βαθμιαία και κατά τας ανάγκας των περιστάσεων υποδεικνυομένη διαδοχική άνάπαυσις αυτών. Τοιαύτην κατηγορίαν εγώ υπεσηφάνας άποδέχομαι.

Προβάλλοντες ούτω το έργον ήμων όφειλομεν να διακηρύξωμεν ότι ήμείς ψήφον έλεημοσύνης ή ευσπλαχνίας δεν ζητούμεν και δια τούτο όμιλούντες προς ήμας δεν κλαίωμεν προσπαθούντες τα συναισθήματα ταύτα να διεγείρωμεν.

Ημείς καιτοι έχομεν το θάρρος να συγκριθώμεν ως άτομα προς οιοσδήποτε άλλους, δεν ερχόμεθα ενώπιον ήμων παρακαλούντες όπως εν-

θυμηθήτε τα άνώτατα της Πολιτείας αξιώματα, εις ά άνήλθομεν, την τιμήν των όποιων και εις τον τόπον μας περιποιήσαμεν, ταύτα εντίμως και αξιοπρεπώς διαχειρισθέντες ή τα άτομικά ήμων προσόντα ως και τας οικογενειακάς μας παραδόσεις.

Ημείς τουναντίον παρακαλούμεν όπως άπαντα ταύτα μη ληφθώσιν ύπ' όψει, αλλά προβάλλομεν το έργον ήμων, και εάν το έργον ήμων είναι καλόν τότε και μόνον να μάς ψηφήσητε. Να μάς ψηφήσητε δηλαδή μόνον εάν άπεδείχθημεν καλοί έργαται των γενικωτέρων συμφερόντων του Έθνους, της Έλληνικής εν γενεί κοινωνίας και ειδικώτερον του Νομού της Κερκύρας.

Ταύτα όμως προβάλλω και υπό το πνεύμα τουτο ζητών την ψήφον του Κερκυραϊκού Λαού, όφειλω να ζητήσω την ψήφον υπέρ ολοκληρώ του Συνδυασμού μας.

Προγράμματα κοινωνικά, ως τά ήμέτερα, δεν είναι δυνατόν να επιβληθώσιν και επικρατήσωσιν εάν δεν παρέχεται πλήρως ή απαιτουμένη δύναμις. Αλλ' εις τοιαύτην σύστασιν προβαίνων όφειλω ιδιαίτερα να συστήσω τους άγαπητούς εκ Λευκάδος υποψηφίους, όστινες υποδεικνυόμενοι παρ' όμοιούμου του Λαού της Λευκάδος έχοντος και τουτου τα συμφερόντά του, στόλισμα άποτελούν του Συνδυασμού μας.

Ζητών υπό τοιοούτους όρους την ψήφον των εκλογέων του Νομού της Κερκύρας όφειλω να παρακαλέσω προσέτι ότι εάν τις εξ ήμων δι' οιοσδήποτε λόγον θέλη να εξαιρέσθ ένα εκ του Συνδυασμού μας, δια να ψηφίση οιοσδήποτε των αντιπάλων μας, τούτο να πράξη καταψηφίζων έμε κατά προτίμησιν. Τούτο δε επιθυμώ ουδέν μόνον διότι ή τιμή μου επ' ουδενί λόγω μοι επιτρέπει ή κάλλη μου να περιλάβη πλείονας ψήφους των όσων ήθελον περιλάβη αι κάλλη των συναδέλφων μου, αλλά και διότι εάν κατά την διαχείρισιν της εντολής παρατηρήθησαν έλλείψεις τινές, αυται πρωτίστως έμε ευθύνουν.

Τα πράγματα Κύριοι υπό τοιοούτους όρους παριστάνται ενώπιον ήμων τελείως ξεκαθαρισμένα.

Αλλ' οι αντίπαλοι ήμων μη έχοντες ήθικά και έντιμα επιχειρήματα να προβάλλουν κατά της πολιτείας ήμων, προσπαθούν να παραπλανήσουν τον λαόν. Διαστρέφονται δε τα πράγματα και συκοφαντούντες επικαλούντες την προσοχήν του λαού της Κερκύρας συνδυάζοντες την πολιτικήν του Βενιζέλου προς τον πόλεμον, και λέγοντες αν ανέλθη εις την Κυβέρνησιν της χώρας ο Βενιζέλος θα κάμη οπωσδήποτε πόλεμον.

Δεν υπάρχει καμμία μεγαλειτέρα ταύτης συκοφαντία.

Πού ήκούσθη προς Θεού άνευ έπισταμένης των πραγμάτων έρευνής να τειθεται ως εκλογικόν πρόγραμμα Ειρήνη ή Πόλεμος. Τούτο δε να γίνεται εις έλοχην κατά την όποιαν αι περιστάσεις καθημερινώς μεταβάλλονται ή δε εκτίμησις αυτών μη δυναμένη προς Θεού να γείνη από τας εκλογικάς μάζας, προυποθέτει νούν υπέροχον, μελέτην βαθυτάτην και πλήρη γνώσιν των πάντων.

Ας υποθέσωμεν όμως προς στιγμήν, τοϋθ' όπερ βεβαίως δεν είναι άκριβές, ότι ο Βενιζέλος ο όποιος έδιπλάσιασε την Ελλάδα, έκαμε ταύτην ισχυράν και πλουσίαν, μετέβαλλεν επί το ευεργετικώτερον τους οικονομικούς και κοινωνικούς αυτης όρους, άπεφάσισεν αίφνης να ρίψη ταύτην εις πόλεμον τυφλόν και τοϋτο άποτελεί το πρόγραμμα του πολιτικού αυτου κόμματος. Αλλ' έρωτώ ήμας εάν τοιαύτη έσεται ή όρμη του Έθνους, θα είναι δυνατόν την όρμη ταύτην του Έθνους ν' αναχαιτίσωσιν οι όκτώ και μόνον όκτώ βουλευται της Κερκύρας, έστω και αν άπαντες ούτοι ήθελον επιτύχει, διότι, ως είπον, έννατος υποψήφιος Θεοτοκικός δεν υπάρχει ούτε εις την Παλαιάν ούτε εις την Νέαν Ελλάδα;

Αλλά μήπως ο κ. Θεοτόκης δεν άπετέλει μέρος του Κοινοβουλίου και μάλιστα ως αντιπολιτευόμενος και κατά τον πόλεμον του 1886, και κατά τον πόλεμον του 1897 και κατά τους δύο πολέμους του 1912 και του 1913; Και έρωτώ ήμας άντέστι ποτε κατά της ενεργείας των πολέμων έκαίνο; Και δεν λέγω βεβαίως τοϋτο δια να τον κατηγορήσω, άρ' ου εις άπάσας τας περιστάσεις ταύτας, τον πόλεμον ήθελε το έθνος ολοκληρών και δια τοϋτο έγένετο οϋτος, διότι άνευ της όμοιούμου επιθυμίας του Έθνους πόλεμος δεν γίνεται, αλλά το λέγω δια να μη άπομείνη καμμία άμφιβολία ότι αν και πάλιν ήθελεν επιτύχει ως βουλευτής και πάλιν υπεδεικνυέτο εκ των περιστάσεων ή ενεργεία πολέμου,

ασφαλώς οϋτος ήθελε τον άποδεχθί μετά του αυτου ένθουσιασμού, μεθ' ου και τους τέσσαρας προηγουμένους πολέμους άπεδέχθη.

Μήπως άλλως τε αυτός οϋτος ο κ. Θεοτόκης συμμετασχών καθό πρόην προθυπουργός του εν τοις Ανακτόροις Συμβουλίου δεν έσπευσε και κατελθών εκ των Ανακτόρων να διαμηνύση την άπόφασιν του Συμβουλίου αυτών προς τον Ανάκτα, όπως άνεπιφυλάκτως άποδεχθί την πολιτικήν της Κυβερνήσεως Βενιζέλου;

Ο Βενιζέλος Κύριοι ουδέποτε υπήρξε φιλοπόλεμος και δια τοϋτο κατηγορήθη, διότι έδίσταζε να κάμη τον δεύτερον πόλεμον με τους Βουλγάρους, κατηγορήθη και από τον τοπικόν μας αντίπαλον κ. Θεοτόκην διότι δεν έσπευδε να κάμη πόλεμον δια την Βόρειον Ήπειρον και ειδικώτερον δια την Σάσωνα, κατηγορήθη διότι δεν έκαμε πόλεμον δια τας νήσους του Αιγαίου. Προετίμησεν ο μέγας οϋτος άνήρ να λύση άμφότερα τα ζητήματα ταύτα διπλωματικώς.

Κατηγορήθη ώσαύτως διότι δεν ήθελε να συνδράμη πολεμικώς τους Σέρβους κατά την πρώτην Αυστριακήν εισβολήν.

Πού λοιπόν είναι το φιλοπόλεμον πνεύμα του άνδρός;

Ο Βενιζέλος άπαξ υπέδειξε την έξοδον της Ελλάδος εκ της ουδετερότητος υπό περιπτώσεις αίτινες άτυχώς δεν συντρέχουν πλέον.

Όταν οι Άγγλοι και εν γενεί οι σύμμαχοι έχον ανάγκην δια τας πολεμικάς των επιχειρήσεις να καταλάβουν τας νήσους του Αιγαίου και μη θέλοντες να πράξωσι τοϋτο άνευ προηγουμένης συμμαχίας, να μη προσβάλουν την ουδετερότητα μας, εξήτησαν έλαφροτάτας θυσίας, κατ' αρχάς μεν την βοήθειαν του στόλου μας και μίαν Μεραρχίαν των Πατρών, είτα δε μόνον τον Στόλον μας, όντες δε και εκ των προτέρων βέβαιοι ότι την έξοδον ήμων εκ της ουδετερότητος ήθελαν παρακολουθήση και τα λοιπα Ουδέτερα Κράτη, προσέφερον άνταλλάγματα άπειρα, εις εκτάσεις έδαφικάς και πλούτον μέγα, άνταλλάγματα οικονομικά, αλλά τα σπουδαιώτερα άνταλλάγματα εις στρατιωτικήν συνδρομήν τοιαύτην, ήτις θα άπέτρεπε πάντα κίνδυνον επιθέσεως εκ μερους των γειτόνων ήμων.

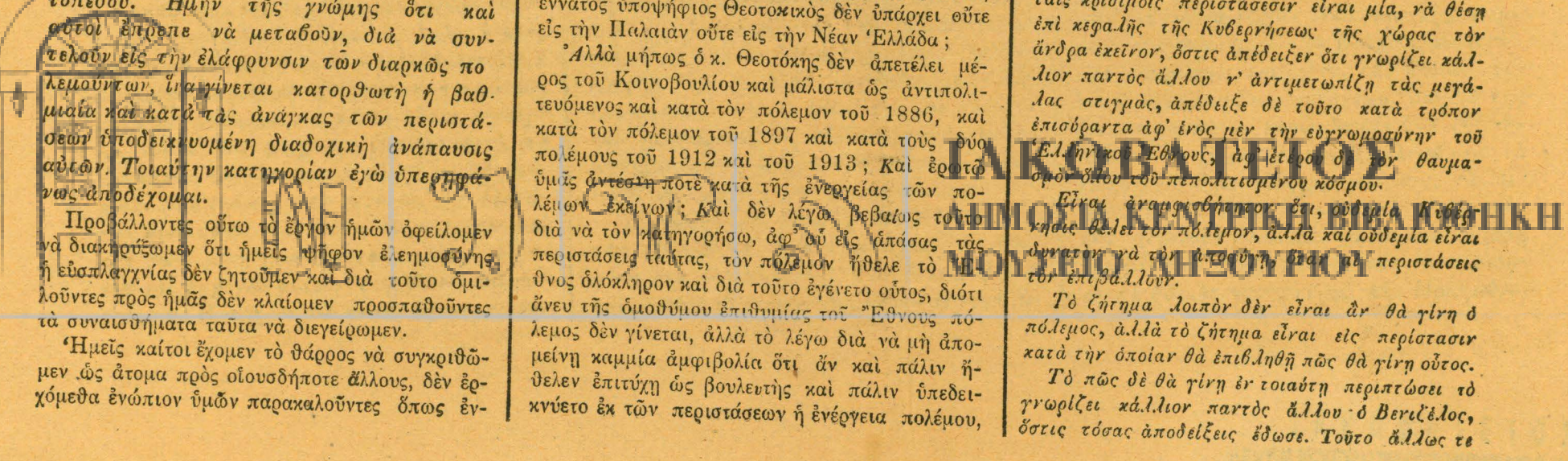
Ίδού λοιπόν είπεν ο μέγας εκείνος άνήρ περιστασις, ήτις άρ' ενός μεν μάς εξασφαλίζει την ήσυχίαν και εξ άλλου άπειρα μάς υπόσχεται. Αλλ' αι περιστάσεις αυται άτυχώς δεν συντρέχουν πλέον, το είπε και ο μέγας οϋτος άνήρ την επομένην της πτώσεως του, όταν είδε τους Άγγλους καταλαμβάνοντας τας Νήσους του Αιγαίου χωρίς ν' αναμένουν την συμμαχίαν ήμων. Ετόνισε δηλαδή ότι ή περιστασις άτυχώς διέφυγεν. Εάν δε διέφυγεν ή περιστασις εκείνη, άρ' ής οι Άγγλοι αυθαίρετως κατέλαβον τας Νήσους του Αιγαίου, αι περιστάσεις αυται δεν συντρέχουν πλέον και δια τον λόγον ότι ήδη ή Ιταλία πρό ήμων εξέλιθε της ουδετερότητος, εξασφαλίσασα μέγα μέρος των άνταλλαγμάτων τα όποια εις ήμας προσεφέροντο και διεκδικούσα αυτη ήδη το γέρας της πρωτοβουλίας.

Να τονίσωμεν ποίαν σημασίαν θα είχε δια την Ελλάδα ή επιτυχία του συμμαχικού σχεδίου και ποία δικαιώματα ευγνωμοσύνης επί των Μεγάλων Ανάμεων θα έχηεν ή πρωτοβουλία της Ελλάδος και ή εκ ταύτης ανάμιξις και των λοιπών ουδετέρων κρατών, το κρίνω όλως διόλου περιττόν, δια τοϋτο δε και είπον ότι άτυχώς αι περιστάσεις εκείναι διέφυγον ήδη και επομένως τα πράγματα από οιασδήποτε Κυβερνήσιν θα κριθούν επί τη βάσει των ήδη υφισταμένων περιστάσεων. Η εγγήσις λοιπόν την όποιαν θα επιδιώξη ο Έλληνικός λαός εν τοιαύταις κρίσιμους περιστάσεσιν είναι μία, να θέση επί κεφαλής της Κυβερνήσεως της χώρας τον άνδρα εκείνον, όστις άπέδειξεν ότι γνωρίζει κάλλιον παντός άλλου ν' αντιμετώπιση τας μεγάλας στιγμάς, άπέδειξε δε τοϋτο κατά τρόπον επισόφρατα άρ' ενός μεν την ευγνωμοσύνην του Έθνους, άρ' έτέρωθεν δ' τον θαυμαστόν όσον του πολιτευομένου κόσμου.

Είναι άναμφισβήτητον ότι ούτοι οι κρίσιμοι θέλει τον πόλεμον, αλλά και ουδεμία είναι άμφατήν να τον άποσθί, δια να περιστάσεις τον έλληνα λαόν.

Το ζήτημα λοιπόν δεν είναι αν θα γίνη ο πόλεμος, αλλά το ζήτημα είναι εις περιστασιν κατά την όποιαν θα επιβληθί πως θα γίνη οϋτος.

Το πως δε θα γίνη εν τοιαύτη περιπτώσει το γνωρίζει κάλλιον παντός άλλου ο Βενιζέλος, όστις τόσας άποδείξεις έδωσε. Τοϋτο άλλως τε

αποδιδόνοναι και αι καθημεριναι αντεχεις δι-
πλωματικαι αποτυχαι της σημερινης Κυβερνή-
σεως, ητις φρονημένη ηδη μη η αρχική πολιτεία
αυτης μας εξαπαλήση την απομόνωσιν και τότε
αλλοιμονοι και τρις αλλοιμονοι τι ειδους α-
φρητοι πόλεμοι θα εβρεθα υποχρεωμένοι να κά-
μωμεν, αυτη διαπραγματεύεται ηδη την εξοδου-
σιν της Ελλάδος εκ της ουδετερότητος, προσφέρουσα
ως καταβολήν οχι μόνον μικρήν Μεραρχίαν, αλλ'
ολοκληροσ τας δυνάμεις ημών.

Και επεπρωτο ατυχως τοιαυτη πολιτική να
χαρακτηριθῆ παρὰ του αντιπάλου ημών ως πο-
λιτική εξυπηρευσασα τὰ συμφέροντα τρίτων. Καί
ποιος, κύριοι, εβόλησεν ν' απενθῆναι τοιαυτην
μομφήν; Εκείνος, άτυχως εκείνος, του οποίου ο-
νόματι ο πολιτικός βίος και εσωτερικός και
εξωτερικός εξεταζόμενος, πάντοτε και εις όλα
αυτου τα σημεία υπήρξεν υστερόβουλος και υλο-
πιτός και διὰ τούτα άμετακλήτως καταδικάσθη
όφ' όλωσιν του 'Ελληνικού λαου, οστις και
δικαίως εις αυτον απέδωκεν άπειρα δειρά της
ήμετέρας πατρίδος.

Αλλ' ο πολιτικός ημών αντιπάλος μαζδ με
τοδς άλλους μαοαρτίτας τοις όποιους εξεστέ-
μισε προχθές τδ έσπέρας, εορτάζων τὰ εγκαιρια
του εκλογικου του κέντρου, ειπεν ότι μόνον όταν
ο Βασιλεύς μας καλέσῃ θά μεταβῆμεν άπαντες
εθνοουσιασμένοι εις τδν πόλεμον. Αλλά τδν πό-
λεμον μόνον ο Βασιλεύς κηρύσσει και επομένως
και ημεις με άλλην τήν δννάμιν ημών διακηρύ-
σομεν ότι μόνον όμα ο Βασιλεύς μας καλέσῃ θά
μεταβῆμεν άπαντες, διότι δέν είναι δυνατδν
άλλοσ τι να μας καλέσῃ.

Αλλ' όγειλω εν τέλει να εκφράσω τήν άβη-
νον, διότι άλλως ή ισχυρή έπιμονή του δημο-
κρατικού τούτου επιχειρήματος αποτελεῖ τῶν όντι
βασυτάτην προσβολήν κατά της Εθνικής αξιο-
πρεπείας και του πατριωτισμου του Κερκυραϊκού
λαου, οστις είναι απολύτως βέβαιος ότι βαθ-
τατε συναισθάνεται τήν προσαπομίην θδριν.

Αλλ' η εκμετάλλευσιν και τῶν ιεροτέρων πε-
ριστάσεων δέν εσταμάτησεν έως εδώ. Ερ έλλείψει
ως ειπον παρτες επιχειρήματος κατά της πολι-
τικής μας, εκμεταλλεορται οι αντιπαλοι ημών
χαμερπώς, άρ επιτρέπεται ή εκφρασις, και τδ
Σελτδν του Βασιλέως ημών Όρομα, ισχυρίζο-
μενοι ότι ή εις τήν άρχήν άνοδος του 'Ελευθε-
ριου Βερίζελου δέν θά συνέλιπε με τήν επιθυ-
μίαν αυτου.

Και έφ' όσον η τοιαυτη εκμετάλλευσιν εγένετο
άγευθδνως ειτε από τοδς διαφόρους μπράδους
και επιτηδείοσ, ειτε και από τὰ όργανα του
τύπου, τδ πράγμα δέν ήτο βεβαίως σοβαρόν και
άξιοσ προσοχής.

Αφ' ης όμως τήν εκμετάλλευσιν ταύτην εκάμα

και επισήμως από του παραδδρον του εκλογικου
κέντρου αυτου ο κύριος Θεοτόκης, εορτάζων τὰ
εγκαιρια του κέντρου του, αυτος ο διεκδικήσας
τδ μοροπόλιον του γιλοβασιλισμου κατά τας
μάλλορ κρισίμους και τραγικός στυγμάς άς διε-
τρεχεν ή βλαρξίς του άγαπητου ημών Βασιλέως,
κατά τήν ημέραν δηλαδή άκριβώς εκείνην, καθ' ήν
αι περι της υγείας αυτου ειδήσεις ειχον από-
κλισην και τήν τελευταίαν έσως έλπίδα, άφ' ης
λέγω τούτο εγένετο τούτο οχι μόνον σοβαρόν,
αλλά και άλλως όδνηρόν αποβαίρει.

Όμοιωσ ότι ή εκ της πληροφορίας ταύτης
εντέπιωσίς μου έυπήρξεν βαθυτάτη, σφόδρα δέ
έλοπήθην διά λογαριασμόν του κυριου Θεο-
τόκη, μη δυνάμενος να πιστεώσω πώς μετά
παροδον μακροδ πολιτικού βίου, κατά τδ
στάδιον του οποίου άνηλθεν οστος εις τὰ άνώ-
τατα της Πολιτείας αξιώματα, επεπρωτο εις ήλι-
κίαν άνω των 70 έτων, διά τὰ επιτέχη. όπως—
όπως της εκλογής τδ αποτέλεσμα να στηριχθῆ
επι συλλογισμόν και επιχειρημάτων άτινα επιει-
κέστατα θά ήδύνατο να θεωρηθδν ως επιχει-
ρήματα της προστηχετέρας δημοκρατίας.

Κύριοι, ο Βασιλεύς οστε υποψήφιος, οστε κομ-
ματάχης είναι. Είναι Βασιλεύς Συνταγματικός
και ως τοιοδτος διαλβει τήν Βουλήν και έρωτά τδν
λαδν άκριβώς διά τὰ γρωρίζη ποιον οστος εκλέγει
ως Κυβερνήτην του, διά τὰ συμμορφωθῆ προς τήν
γνώμην αυτου ταύτην.

Και διά τούτο μετ' άποτροπιασμό και άγα-
ρακίσεως ήκουσε πάντοτε πληροφορία ότι κατ-
εβάλεισ άριτερος προσπάθεια τδ όρομά του ν' ά-
ναμνησθεί κατά τήν διεξαγομένην εκλογικήν
πάλην.

Τήν άγανάκησιν δέ ταύτην διαφοροτόπως και
δι' επαγγελμηνένων δηλώσεων εφανέρωσε, μη
παράλειψας διαφόρους συνεντεβείσ, ως Α. Χ.
τήν εις τδν 'Ηρωμένον τύπον της Αμερικης δο-
θείσας, καθ' ήν ειπε κατά λέξιν ότι "εάν ο κ.
Βερίζελος επαρέλθῃ εις τὰ πράγματα, θά συνερ-
γασθώμεν και πάλιν τούσον άρμονικός όσορ και
πρότερον διά τήν πραγματοποίησιν τῶν 'Εθρι-
κῶν βλήσεων της 'Ελλάδος".

Αλλ' η εκμετάλλευσιν αυτη μακράν του να ώ-
φελῆ τούτους εκλογικώς εις εν και μόνον συντε-
λεί εις τδ να κλονίζη τδ γρήγορον του Μεγάλου
Βασιλέως μας.

Και βεβαίως δέν είναι οι αντιπαλοι ημών έ-
κείνοι οστιτες συγκροτδται εκ της καταστάσεως
ταύτης διότι ή πολιτική αυτων είναι εκείνη ητις
και άλλοτε εκλόγισε τὰ θεμέλια του Θρόνου οστις
άνεν της παρεμβάσεως του Βερίζελου διαθέσα-
τος άπάσας αυτου τας δυνάμεις διά τήν άποκα-
ταστασιν της δημοτικότητος αυτου, βεβαίως
οστος μεγάλον κίνδονορ ήθελε διατρέξῃ.

Αλλ' άς είναι βέβαιοι οι κύριοι οστοι ότι ο
'Ελευθέριος Βερίζελος τδν όποιον εξόρισαν εν
της πολιτικής σκηνής τδ ψεδος και η συκοφαρ-
τία της σημερινης Κυβερνήσεως, δέν θ' άπομεί-
νη εξόριστος διά τῶν νέων ψεδολογημάτων και
τῶν νέων συκοφαντιῶν.

Αλλά θά επαρέλθῃ θριαμβευτής διά του 'Ελ-
ληνικου λαου, οχι διά τὰ κάμη τυφλδν πόλεμον
ως διαδίδουσι οι συκοφάνται, οχι διά τὰ όποσκά-
ψη τδν Θρόνον ως σπερμολογοῦν οι άναρδοί,
αλλά διά τὰ περισώση όσα είναι δυνατὰ γανά-
για εξ εκείνων τὰ όποια σωρέει άνα πάσαν ημέ-
ρα η σημερινή Κυβέρνησις και οι διάφοροι
μπράδοι αυτης.

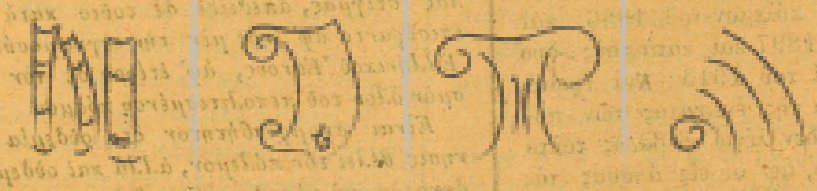
Είμαι απολύτως πεπεισμένος ότι σύμψας ο
'Ελληνικός λαος οστις με τήν λεπτήν συναίσθη-
σιν ητις τδν διακρίνει εκάλεσε τδν 'Ελευθέριον
Βερίζελορ διά τ' αναλάβῃ τδν άγωνα της 'Εσω-
τερικής και 'Εξωτερικής Ανορθώσεως, οστις επί
πλέον ήγάπησε τδν άνδρα τούτον και άφωσιώ-
θη προς αυτον όσορ εις ούδένα άλλορ πολιτικδν
άνδρα από της Ανεξαρτησίας του και εντέυθερ, δέν
είναι δυνατδν τὰ εγκαιρια τούτου τήν επομένην
μιάς κολοσιαίας άνορθωτικής εργασίας και δύο
ριχηφόρων πολέμων μετ' άρ συνέδεσε τδ όρομά
του και να επαρέλθῃ εις τοδς κόλπους τῶν πα-
λαιοκομματικῶν, ήγκαταλείπων οστω τήν ευρείαν
λεωφόρον τήν όποιαν εβάδισε τδ 'Εθνος και τὰ
όπισθοδρομήση άδικαιολογίτως.

Τδ καθ' ημάς εν τέλει μίαν ύπόσχεσιν όφεί-
λομεν να δώσωμεν προς τδν λαδν του Νομου
Κερκυρας, ότι θά επιδιώξωμεν αντί πάσης θυ-
σίας τήν πραγματοποίησιν του προγράμματος
ημών. Οτι εις τήν εφαρμογήν τούτου θέλομεν
προβαίρει έστω και άρ διά ταύτης πρόκειται να
δυσχεραστήσωμεν πολιτικώς ημών γίλους οίους
δήποτε. Θά προτιμήσωμεν εν άνάγκη να στερη-
θώμεν τούτων.

Θά προτιμήσωμεν ακόμη να ήγκαταλειθώμεν
παρ' όλοκληρου του Κερκυραϊκου λαου, εν τν-
χδρ οστος πλανώμενος ήθελε πιστεώση ότι ούχι
εδεργετικδν είναι τδ πρόγραμμά μας, και να πέ-
σωμεν, έστω και διά παρτες, παρὰ τ' άθετήσωμεν
τας άρχάς και τὰ παραγγέλματα της συνειδή-
σεως και τῶν πεποιθήσεων ημών.

Και πριν η περατώσω τδν λόγον μου, μίαν
εγκάδοιον έχω ν' απενθῶνω ευχήν, ητις είναι
ευχή του Παρελληριου, όπως ο 'Υψιστος δώση
ταχέως πλήρη τήν υγείαν και μακροήμεροιν
εις τδν άγαπητόν ημών Βασιλέα, Οθειςος ή ζωή
τούσδντορ άπαραίτητος άποβαίρει διά τας τύχας
του 'Ελληνισμου. Ταύτην δέ τήν ευχήν απενθῶνω
θά μοι επιτρέψῃτε ν' αναφωνήσω

Ζήτω ο Βασιλεύς.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ